

Малахиті Г.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса (Україна)
ORCID iD: 0000-0001-8242-3979;

Малахиті А.,
ст. викладач кафедри СКРС ФМВПС,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса (Україна)
ORCID iD: 0000-0001-9662-2629

ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА ТУРИСТИЧНІ ПОТОКИ ГРЕЦІЇ: ВИВЧЕННЯ СУСПІЛЬНИХ НАСТРОЇВ ТА ПРИЙНЯТТЯ ПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ

Актуальність: дослідити вплив російської пропаганди на ставлення греків до громадян рф і України, а також як це позначилося на туристичній галузі Греції на тлі російсько-українсько війни.

З початком повномасштабної війни в Україні, країни Європейського Союзу, включаючи Республіку Греція, були змушені прийняти заходи щодо обмеження видачі туристичних віз російським громадянам. Це рішення було прийнято внаслідок загострення геополітичної ситуації та через занепокоєння стосовно безпеки і стабільності в регіоні.

Греція, як країна з великим туристичним потенціалом, великою мірою залежить від в'їзного туризму, в тому числі й від потоку російських туристів. За словами президента і генерального директора Tez Tour Greese пана Дімітріса Харітідіса, російські туристи завжди впливали на грецьку туристичну індустрію, зокрема, у 2013 році з росії до Греції прибуло 1,34 мільйона туристів.

Натомість, наслідки пандемії COVID-19 і російська збройна агресія проти України стали значним ударом для грецького туристичного сектору. Зокрема, у 2019 році кількість російських туристів скоротилася до трохи більше півмільйона, а після пандемії очікувалося позитивне відновлення з близько 700 тис туристів із росії. Однак, війна серйозно вплинула на ситуацію і в 2022 році до Греції прибуло лише 35

тисяч російських туристів. Це глибоко підірвало туристичну індустрію Греції і призвело до серйозних економічних проблем.

Раніше російським туристам було досить просто приїхати до Греції через Туреччину, а пізніше через Сербію. Проте, ці маршрути стали витратними та складними через ряд обставин, між іншим, через високу вартість авіаквитків, що, за оцінками пана Харітідіса, в 2022 році коштували близько 3000 євро. Незважаючи на це, деякі російські туристи все ж були готові платити цю велику суму, обґрунтовуючи це своєю безмежною любов'ю до Греції або наявністю нерухомості в цій країні.

Очевидно, що економічна ситуація в Греції серйозно погіршилися через війну та обмеження видачі туристичних віз російським громадянам. Це значно вплинуло на туристичний сектор: зменшилися доходи готелів, ресторанів, туристичних агентств та інших пов'язаних з цим галузей. Геополітична ситуація кинула Греції новий виклик – знайти шляхи відновлення туристичного ринку та диверсифікації джерел туристичного потоку [1].

За даними Al Jazeera загальні витрати російських туристів у Греції зросли на 27 відсотків. Однак, мультиплікативний вплив туризму з боку росіян на стан економіки Греції неможливо точно розрахувати. Багато людей вважають, що росіяни витрачають вдвічі більше грошей, ніж зазвичай, і це ще не враховуючи неофіційні послуги або нелегальні «перепустки», про які мало хто згадує.

Росія продовжує чинити тиск на «ліві» партії Греції шляхом фінансової підтримки і спонсорювання, або поширюючи пропагандистські трансляції мас-медіа на її території. Цей процес негативно впливає на свідомість місцевого населення Греції, намагаючись змінити ставлення греків до жаклих подій, що відбуваються на території України, «годуючи» оманами і наративами. Наприклад, у IX столітті грецькі ченці навернули росіян до православного християнства і передали їм свій алфавіт. Через тисячу років російський флот допоміг забезпечити Греції незалежність від Османської імперії – тут працює взаємозв'язок «браття-християни». Деякі греки все ще мають містичну віру в те, що росія допоможе їм повернути Константинополь, сучасний Стамбул, колишню столицю Візантійської імперії, що потрапила до рук турків у 1453 році. Подібні стереотипи, хоч і частково, але пояснюють, чому Греція є однією з найменш антиросійських країн у західному таборі і чому росія наполегливо бореться за її прихильність.

6 травня 2022 року Європейська комісія організувала соціальне опитування, яке було частиною серії опитувань громадської думки, що регулярно проводяться від імені Європейської комісії та інших інститутів ЄС, відомих як Eurobarometer. Результати опитування показали, що 53 % греків підтримують санкції проти Росії, що є меншим показником, ніж середнє значення в Європейському Союзі, яке становить 80 %. Тільки 40 % греків підтримали фінансування закупівлі зброї для України, порівняно з 67 % серед європейців загалом. На початку війни в середині березня 2022 року опитування, проведене Politico, показало, що 60 % греків вважають вторгнення Росії в Україну «неприйнятним», у порівнянні з відповідними показниками 88 %, 86 %, 82 % та 78 % у Нідерландах, Іспанії, Німеччині та Франції.

Згідно з результатами дослідження Еммануеля Карагіанніса, викладача міжнародної безпеки в Королівському коледжі Лондона, можна провести компаративний аналіз подій на Кіпрі 1974 року та сучасних подій, що становлять небезпеку замороженого конфлікту. У його дослідженні були виявлені паралелі між вторгненням росії в Україну та вторгненням Туреччини на Кіпр у 1974 році, а також проголошенням Турецької Республіки Північного Кіпру, не визнаною більшістю країн світу. За словами Карагіанніса, Москва та Анкара, стверджували, що їхні дії мотивовані бажанням захистити своїх співвітчизників, які, за їхніми словами, постраждали від етнічної більшості. Проте, Карагіанніс наголошує, що насправді обидві країни використовували місцеві меншини як засіб для підриву суверенітету незалежних держав із геополітичних та ідеологічних мотивів. Вище зазначена трактовка подій, на жаль, здатна впливати на велику частину грецького населення, де досі вірять у російську інтерпретацію подій стосовно військових дій в Україні.

Біженці: синім за березень 2022 р. – 55,4 %; помаранчевим за лютий 2022 р. – 47,1 %; блідо-блакитним за грудень 2019 р. – 40,6 %; блідо-сірим за січень 2018 р. – 38,4 %; сірим за грудень 2016 р. – 49,3 %.

Американці: синім за березень 2022 р. – 49,3 %; помаранчевим за лютий 2022 р. – 49 %; блідо-блакитним за грудень 2019 р. – 35,5 %; блідо-сірим за січень 2018 р. – 43,6 %; сірим за грудень 2016 р. – 49,7 %.

Росіяни: синім за березень 2022 р. – 48,7 %; помаранчевим за лютий 2022 р. – 58 %; блідо-блакитним за грудень 2019 р. – 51 %; блідо-сірим за січень 2018 р. – 66,9 %; сірим за грудень 2016 р. – 77,4 %.

Θα σας διαβάσω ορισμένες λέξεις και θα ήθελα να μου πείτε εάν για εσάς προσωπικά αντιπροσωπεύουν κάτι «καλό» ή κάτι «κακό»

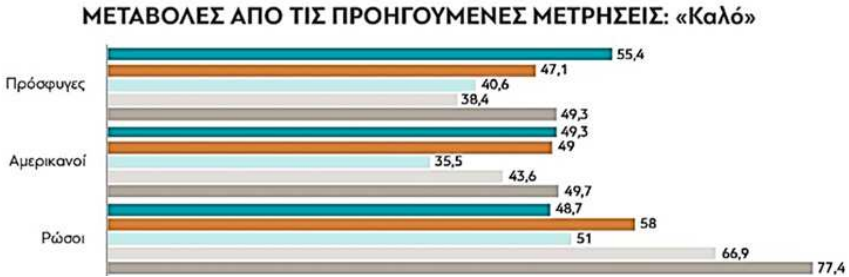

Рис. 1. Опитувальник «Я вам прочитаю деякі слова і хотів би, щоб ви сказали, чи значать вони для вас щось «гарне» або щось «погане» [2]

Відповідно до цього дослідження, можна зробити припущення, що сучасний грецький уряд демонструє певну байдужість до громадської думки, яка вірить у таку інтерпретацію подій. Наприклад, прем'єр-міністр Греції Кіріакос Міцотакіс у своєму виступі на спільному засіданні обох палат Парламенту 17 травня 2022 року під овації заявив: «Ми підтримуємо Україну проти агресії Путіна... Йому це не вдасться». Цей виступ сам по собі став символічним у грецько-американських відносинах, тим самим погіршуючи відносин країни з рф [2].

Ці дані може підтвердити наступна діаграма, що відображає відсоток греків, які позитивно ставляться до певних слів-маркерів у різні періоди часу, від найновіших даних до найстаріших.

Ураховуючи ці дані, можна сказати, що ставлення греків до росіян зазнало певних змін, зокрема, воно погіршилося після 2022 року. Ставлення до американців, з іншого боку, залишається більш стабільним або навіть покращується.

Аналізуючи дані діаграми, пов'язаної з біженцями, слід зазначити що за останній рік ставлення до них поліпшилося частково саме завдяки українським біженцям. Проте, перш ніж пояснювати взаємодію між греками і українцями, слід описати, які саме громадяни нашої країни наразі перебувають на території Еллади. Минулої весни до Греції при-

було багато українців, у першу чергу жінок, дітей та чоловіків похилого віку, адже чоловікам до 60 років було заборонено виїжджати з України. Їхній вибір шукати притулку в Греції був обумовлений наявністю української громади, яка вже тут проживала, та можливістю знайти роботу у туристичній галузі. Це дозволило їм адаптуватися до нового середовища і отримати додаткову фінансову підтримку.

Грецький уряд усіляко стимулював і продовжує стимулювати прийом українських дітей-біженців до місцевих шкіл. Для організації прийому до кожної з них потрібно лише сім дітей-іноземців. Половину дня вони вивчають новогрецьку мову, а решту часу проводять у звичайних класах. Якщо немає семи потенційних учнів, діти включаються до існуючих класів. Саме таку тактику обрала грецька влада – підтримати інтеграцію сімей біженців до суспільства шляхом надання освіти їхнім дітям [3].

У деяких джерелах зазначається, що українці амбітніші за біженців із країн Близького сходу. Це пов'язано з тим, що українці частіше інших іноземців шукають роботу і прагнуть вивчати грецьку мову. У джерелах наголошується, що у греків це нерідко руйнує їхні стереотипи, коли вони чують слово «біженці», оскільки раніше воно зазвичай асоціювалося у них з безладом, бідністю, злочинністю, паразитарством. Це помітно в новинах з інших країн Європи, переважно західних, де біженці часто бунтують і вимагають збільшення фінансової підтримки, при цьому приносячи мінімальну користь місцевій економіці, а швидше, навпаки, що не подобається місцевим жителям.

Прогноз на 2023 рік вказує на поглиблення спаду туристичного потоку з росії через продовження російсько-української війни та санкції колективного Заходу. Однак, є і позитивний момент, оскільки ринки Китаю та Австралії, які були закриті через пандемію, тепер відкриті – Греція очікує на потік туристів із цих країн [4].

Підсумовуючи вище зазначене, треба сказати, що активна фаза російсько-української війни мала значний негативний вплив на туризм у Греції. Прямим наслідком стало зменшення туристичного потоку з росії та України до Греції, що призвело до втрати більшості російських туристів.

Натомість, вторинні наслідки війни виявилися більш серйозними: зростання операційних витрат готелів на 30-40 % призвело до підви-

щення цін на проживання, але це не допомогло покрити збільшення витрат. Готелі, що працювали протягом 12 місяців, зазнали ще більших труднощів, і це стосується як міських, так і гірських туристичних напрямків.

Також, важливо зазначити, що пропаганда і тиск із боку росії на «ліві» партії Греції, а також активізація російських мас-медіа в регіоні, досі впливають на свідомість місцевого населення і це може сприяти поширенню російських наративів, що не відображають справжнього стану речей в Україні.

Список використаних джерел

1. Σχέδιο επιστροφής των Ρώσων τουριστών φέτος στην Ελλάδα. Режим доступу : <https://www.dimokratiki.gr/13-03-2023/schedio-epistrotifiston-rosion-toyriston-fetos-stin-ellada/>
2. Psaropoulos J. Ukraine war boosts Europeanism in border-wary Greece. Режим доступу : <https://www.dianeosis.org/2022/05/oi-staseis-twn-ellinwn-apananti-stoys-prosfyges-kai-toys-metanastes>
3. Σταυροπούλου Κέλλυ. Πώς έζησαν τις πρώτες τους μέρες στο ελληνικό σχολείο τα προσφυγάκια από την Ουκρανία; Режим доступу : <https://www.kathimerini.gr/k/k-magazine/562067602/po-s-e-zisan-tis-pro-tes-toys-me-res-sto-elliniko-scholei-o-ta-prosfyga-kia-apo-tin-oukrani-a/>
4. Τάσιος Γρ. Η επίπτωση του πολέμου στον τουρισμό: Η ρωσική αγορά θα παραμείνει εκτός τουριστικού ρεύματος προς την Ελλάδα και το 2023. Режим доступу : <https://www.ethnos.gr/opinions/article/247894/hepirtoshtoypolemoystontoyrismohrosikhagorathapameineiektostoyristikoyreymatosprosthnelladakaito2023>